

0801-1880 (תשפ"ב) – פרופ' אסף פינקוס

סיפור העין: המבט באומנות History of the Gaze in the Arts

תיאור קורס יצירת האמנות נחוות ומעוצבת על-ידי חילופי מבט: מבטם של הצופים ביצירה, מבטן של הדמויות בתוך היצירה זו לעבר זו, ומבטן מחוצה לה לעבר הצופים. מבט זה אינו פרמטר קבוע, אלא תפקודו תלוי בשיח התרבות של תקופה נתונה. הקורס יבחן תיאוריות ראייה שעמדו במרכז הדיון הפילוסופי והתיאולוגי החל מאמנות יוון ועד ימינו וידון בהשפעתן על הניסיון והשיח האומנותיים תוך התייחסות למספר חטיבות מרכזיות

דרישות הקורס

1. הגשת שתי מטלות מכלל מטלות הקורס המופיעות באתר הקורס, בהתאם לדרישת המנחה.
2. קריאת חובה: בתחילת הסמסטר יצוינו שני מאמרי חובה מתוך רשימת הקריאה המומלצת המופיעה מטה, אשר יופיעו בבחינה

מרכיבי הציון הסופי: הציון הסופי יורכב מציון הבחינה (80%) ושתי המטלות (20%).

בחינה: חלקה הראשון של הבחינה יורכב מזיהוי היצירות הנלמדות. חלק זה יבדוק את בקיאות הסטודנטים בחומר הוויזואלי. חלקה השני של הבחינה יהיה בחינת רב ברירה. השאלות יבדקו בקיאות, הבנה ויישום החומר הנלמד. כמו כן, השאלות יתייחסו לבעיות תיאורטיות של התחום ולחומר הקריאה שנדרש במהלך הסמסטר.

רשימת קריאה בהתאם להתקדמות הדיון בכיתה:

1. **מבוא: כוחו של מבט; נערות החצר לולסקז:**
Svetlana Alpers, "Interpretation without Representation, or, the Viewing of *Las Meninas*," *Representations* 1:1 (1983), 31-42.
Michel Foucault, "Las Meninas," in *The Order of Things an Archaeology of the Human Sciences* (London, 1970).
Joel Snyder, "Las Meninas and the Mirror of the Prince," *Critical Inquiry*, 11/4 (1985), pp. 539-572.
2. **מוות בעיניים: מבטה של מדוזה:**
Rainer Mack, "Facing Down Medusa," *Art History* 25/5 (2002), 571-604.
Laura Mulvey, "Visual Pleasure and Narrative Cinema," *Screen* 16:3 (1975), 6-18.
3. **סמיוטיקה ודיוקן**
Vernon Hyde, Minor, *Art History's History* (New Jersey, 1994), 171-193.
4. **בין ראלזים ונטורליזם**

Jas Elsner, *Art and the Roman Viewer: The Transformation of Art from the Pagan world to Christianity* (Cambridge, 1995), 21-48.

5. האיקונה וצפייה:

Hans Belting, *Likeness and Presence: A History of the Image Before the Era of Art*, trans. Edmund Jephcott (Chicago 1994), 144-184.

Herbert L. Kessler, "Thou shalt paint the likeness of Christ himself": the Mosaic prohibition as provocation for Christian images," in *The Real and Ideal Jerusalem in Jewish, Christian and Islamic Art* (*Jewish Art* 23, 1997/98), pp. 124-39.

6. ראייה חומרית, אינטלקטואלית, רוחנית:

Madeleine Caviness, "Images of Divine Order and the Third Mode of Seeing," in *Art in the Medieval West and its Audience* (Aldershot and Burlington: Ashgate, 2001), 65-85.

Robert S. Nelson, "To Say and to See, Ekphrasis and Vision in Byzantium," in *Visuality Before and Beyond the Renaissance, Seeing as Others Saw* (Cambridge, 2000), 143-68.

7. רטוריקה וגופים דינמיים:

Willibald Sauerländer, "Romanesque Sculpture in its Architectural Context," in *The Romanesque Frieze and its Spectator*, ed. Deborah Kahn (London, 1992), 17-43.

Jacqueline E. Jung, "Dynamic Bodies and the Beholder's Share: The Wise and Foolish Virgins of Magdeburg Cathedral," in *Bild und Körper im Mittelalter*, eds. Marek, Kristin, Raphaële Preisinger, Marius Rimmele, and Katrin Kärcher, (Munich, 2006), 135-60.

8. יום הדין האחרון

Emile Mâle, *The Gothic Image. Religious Art in France of the Thirteenth Century* (New York, 1972; 1913), 355-389.

Paul Williamson, *Gothic Sculpture 1140-1300* (Yale, 1995), 175-198.

9. אימגו, סימולקרום, אידולה:

Deleuze, Gilles, and Rosalind Krauss. "Plato and the Simulacrum." *October* 27 (1983): 45-56.

Camille, Michael. "Simulacrum." *Critical terms for art history* (1996)

Sarah Salih, "Idols and Simulacra: Paganity, Hybridity and Representation in Mandeville's Travels," in *The Monstrous Middle Ages*, ed. Bettina Bildhauer and Robert Mills, (Toronto, 2003), 113-133.

10. סימולקרום ודיסני

Assaf Pinkus, "Gothic Symulachra: The Naumberger Stifterfiguren," in *Der Naumberger Meister – Bildhauer und Architekt im Europa der Kathedralen*, vol. 3, ed. Guido Siebert (Petersberg, 2013), 204-217.

Assaf Pinkus, "Imaginative Responses to Gothic Sculpture: the Bamberg Rider," *Viator* 45, no. 1 (2014), 331-360.

Girveau, Bruno. *Once Upon a Time—Walt Disney: The Sources of Inspiration for the Disney Studios*. Munich: Prestel, 2006.

11. אשליה ותרמית העין

Hubert Damisch, *The Origin of Perspective*, trans, John Goodman (Cambridge, 1995), xiii-xxiv.

Jack Wasserman, "Rethinking Leonardo da Vinci's Last Supper," *Artibus et historiae* 28 (2007), 23-35.

מבט גברי/מבט נשי:

John Berger, *Ways of Seeing* (Lonson, 1972) chap. 7

Stephen Neale, "Masculinity as Spectacle," in *The Sexual Subject: A Screen Reader in Sexuality* (London, 1992), 277-290.

Christelle Baskins, "Gender Trouble in Italian Renaissance Art History: Two Case Study," *Studies in Iconography* 16 (1994), 1-36.

המבט לאן?

Norman Bryson, "'The Gaze in the Expanded Field,'" in *Vision and Visuality*, ed. Hall Foster (Seattle, 1988), 87-113.